

CEŠKOŠLOVENSKÝCH
KNIŽNIC

VYDAVATELSTVÍ CIZOJAZYČNÉ LITERATURY - MOSKVA

NEZAPOMENEME POMSTÍME!

VYDAVATELSTVÍ CIZOJAZYČNÉ LITERATURY
MOSKVA 1944

Předkládáme svým čtenářům další strašlivý dokument hitlerovského vandalismu — dokument nového zločinu, spáchaného na českých lidech, na české vesnici v Západní Ukrajině. Český Malín — tak se jmenuje tato vesnice, vyvražděná a vypálená německými okupačními bandami — stává se vedle Lidic a Ležáků dnes novou krvavou obětí Hitlerovou. Tato oběť vzývá ke spravedlnosti. Svědčí před celým světem o bezectnosti a zlotřilosti nacistického režimu, píše svou krví, září a čmoudem spáleniště své plamenné ŽALUJI a volá ke všem čestným lidem, aby nezapomněli, aby pomstili a potrestali. . . .

* * *

Vesnice Český Malín byla založena roku 1871, po pozemkové reformě v carském Rusku, kdy mnoho našich lidí stěhovalo se na Volyň, kde byla možnost zemědělské kolonisace. Postavilo ji několik desítek rodin z Jičínska a Mladoboleslavska nedaleko obce Ukrajinský Malín, patřící nyní k rovenské oblasti. Tehdy to vlastně byly jen nemnohé dřevěné chaty. Avšak šla léta, střídaly se generace, rodiny se množily, přibývalo obyvatel a zároveň rostl i Český Malín. Po létech to již byla úhledná kvetoucí ves, ve mnohém připomínající naše středočeské obce: rovné, čisté ulice, ovocné sady, zděné domy, pěkná, velká škola, mlýn, dvě cihelny, několik kováren a dílen a kolem dobře obdělaná pole. Mnoho potu skropilo zdejší zemi, než to vše bylo — malínští si toho proto i vážili, jako si vážíme něčeho, čeho jsme nabyli drahou cenou. Nezapomínali také na domov, jenž zůstal stovky mil daleko. Tak jako všichni čeští lidé v cizině, odloučení od své vlasti, snažili si udržeti svůj český jazyk, kulturu i národní vědomí jak za carského, tak i později za polského režimu, ačkoliv naráželi

na mnohé překážky. Pomáhalo jim však, že byli obklopeni dobrosrdečným ukrajinským lidem, utlačeným za obou těchto režimů, s nímž se vždy dobře snášeli. Mateřská řeč byla přenášena od pokolení k pokolení již doma, v rodinách. A první starostí malínských byla škola, v níž vyučovali čeští učitelé, s počátku rusko-česky a pak polsko-česky. Bylo tu i lecos jiného: nevelká česká knihovna, hudba, divadelní kroužek, hasičský spolek, taneční i divadelní sál — to vše drželo malínské pohromadě.

V září 1939 valilo se na malínské velké nebezpečí — německo-polská válka. Dříve však, než se přihnala až sem, přišla Rudá armáda a záhy na to se Západní Ukrajina připojila k Sovětskému svazu. Český Malín vřadil se do sovětského života, který přinesl mnoho změn, ale sliboval našim pracovitým lidem šťastnou budoucnost. Nakonec byly upraveny neutešené národnostní poměry, dlouho strádajícímu ukrajinskému lidu i této části země dostalo se rovnoprávnosti a volynští Češi od nynějška mohli se spolehnouti, že budou ve svých národních snahách co nejvíce podporováni. I když nebylo možno hned vše zařídit, již první rok sovětského života znamenal pokrok: počal pracovat česko-ukrajinský selsovět (obecní zastupitelstvo se širokými sovětskými právy), škola byla povýšena na sedmitřídní s ukrajinsko-českým vyučováním, otevřena nemocnice pro 20 nemocných, s dobrým lékařem v čele. V březnu 1941 založili si malínští i vlastní zemědělské výrobní družstvo (kolchoz). A jak je známe, dosáhli by nyní, zvláště s pomocí vysoce výkonných hospodářských strojů, traktorů a kombajnů, kterými jim chtěla sovětská vláda pomáhati, jistě velkých úspěchů a jejich kolchoz patřil by k těm nejbohatším v celém kraji.

Takový byl Český Malín, než přišli Němci. Sporádaná, kulturní vesnice, se svými starostmi, radostmi i nadějemi, malý český kout, žijící společnými myšlenkami s naším lidem a vlastí.

Tragického dne 13. července 1943 zůstala z Českého Malína hromada dýmajících ssutin, pohřbívajících ohořelé kosti jejich obyvatel. Ptáme se, co udělali tito čeští lidé německým barbarům? Proč byli povražděni, proč nebylo ušetřeno ani stařenek, ba ani malých dětí, prosících na kolenou o život?

Tak strašné je to, tak nelidsky hrůzné, že musíme maně zajít hluboko do historie, až k dobám Atily nebo Džingischána, abychom našli přirovnání. Ale tu vraždili Němci — občané země, která — možno si pomyslet — leží ve Střední Evropě, již prošla staletí civilisace. Tím větší je proto jejich zločin a tím hnusnější. Vidíme je, jak řadí v Polsku a Jugoslavii, kde srovnali se zemí sta a sta obcí. Viděli jsme je, jak řádili na celém okupovaném sovětském území, kde za sebou zanechali spoušť a zkázu a celé hřbitovy povražděných žen a dětí, starců a zajatců. A viděli jsme je konečně, jak rozstřelovali z děl Lidice a Ležáky a jak sežehli nyní i Český Malín. Nic nezáleží na tom, že tyto dvě první vesnice byly v Československu a poslední na Ukrajině. Je to zločin, spáchaný s týmiž úmysly a na témž národě. Malínští byli povražděni prostě proto, že jsou Čechy a Slovany, že drželi se svým českým národem, s Ukrajinci a ostatním Slovanstvem. V tom je jediné vysvětlení, neboť žádnými válečnými pravidly a žádnou, i sebe krutější justicí nelze ospravedlniti zničení celé vesnice a čtyř set neozbrojených lidí. Hitler učil Němce po celých deset let loupežným výbojům, pohrdání s ostatními národy, zvláště se Slovany, vraždění a zlotřilostem, chtěje uprázdniti obrovskou slovanskou část Evropy pro panství „německé rasy“ a chtěje ovládnouti celý svět německým imperialismem. Český Malín vyvolával nenávisť obmezených německých barbarů ve vojenských uniformách, vykleštěných hitlerovskou „výchovou“, přivyklých k beztrestnému řádění a nemajících potuchy o tom, co je to morálka a vojenská čest, již tím, že byl obyč-

len pracovitým, kulturním českým lidem, který si tu dovedl zbudovati nový domov. Německá soldateska nechtěla připustiti, aby titíž Češi, kteří se jí vzpouzejí v „Protektorátě“, „roztahovali se“ i tu, na Ukrajině, ze které přišla učinit německý „Ostraum“. Stačila proto nepatrná záminka, aby se na ně vrhla. I řádili Němci v Českém Malíně, jak o tom vypráví zápis československé vyšetřující komise, jako zběsilí: odháněli dobytek, kladli nakradené na vozy a odváželi, zaháněli obyvatele do stodol a chlévů a zapalovali je, stříleli do nich z automatů, napichovali děti na bodáky a házeli je do ohně — sotva lze vylíčiti něco tak otřásajícího.

Hitlerova sběh si zřejmě myslela, že její zločin zůstane utajen. Zmýlila se však. Rudá armáda za své vítězné ofensivy vstoupila opět i do Českého Malína, kde ji uvítal smutný obraz smrti. Přihlásili se svědkové, sebrány kosti mrtvých, sepsán a rekonstruován celý děj. . . . Co říci nad společným hrobem čtyř set malínských, pochovaných na zdejším tichém hřbitůvku? Všechna slova jsou slabá. Marné je plakat, marné křičet — tu nutno trestati, mstíti a bít bez nejmenšího slitování.

Duchovní původce tohoto nového zločinu je znám — je to zlosyn Hitler. Musí býti dopaden i jeho přímí vykonavatelé. Bude je souditi nemnoho oněch malínských, kterým se tehdy podařilo uniknouti — nebudou-li ovšem němečtí zločinci zabiti dříve, jako jsou utráceni vzteklí a prašiví psi.

Náš národ musí se dovědět, co se stalo v Českém Malíně. Nechť hrůzná zpráva o tomto novém německém zločinu ještě více rozdmýchá jeho hněv. Nechť jeho údery v nastávajícím rozhodném boji posypou se ještě pádněji na německé vetřelce. A naši vojíni, mezi nimi i volyňští Češi, nechť ještě pevněji sevřou svoji zbraň. Odplata je v jejich rukou, v rukou našeho nezlomného, mužného národa!

FRANTISEK PEXA.

Z Á P I S

o vyvraždění obyvatelstva, spálení a vyloupení obce Český Malín hitlerovskými zločinci

Sepsáno dne 3. dubna 1944 v obci Český Malín,
okres Ostrožec, oblast Rovno.

Z rozkazu velitele 1. čs. samostatné, řádem Suvo-rova a Bohdana Chmelnického vyznamenané brigády v SSSR, generála Ludvíka Svobody, byla utvořena k vyšetření zločinu komise, do které byli jmenováni: Škpt. JUDr. Procházka Jaroslav, osvětový důstojník brigády jako předseda,

npor. Marcelly Pavel

ppor. Štíma Michal,

ppor. MUDr. Hoenig Jan,

ppor. Hermann Hanuš, jako členové.

Za obyvatelstvo obce Český Malín byli přibráni do komise na návrh starosty tyto místní občané:

Činka Jan Jiří, t.č. starosta obce Český Malín,

Kinšt Václav Václavovič,

Pospíšilová Anna Jaroslavovna,

Zajícová Marie Josefovna,

Činková Ludmila Václavovna,

Martinovský Josef Aloisovič, od 28.III.44 vojín čs. armády,

Zrout Antonín Ivanovič.

Na základě svědeckých výpovědí místních obyvatel, dokumentů, fotografií a místního ohledání zjistili podepsaní toto:

Dne 13. července 1943 asi v 7 hodin ráno připochodoval německý oddíl o síle kolem 1.500 mužů

od městečka Olyky k obci Malín. Němci nejdříve obklíčili Ukrajinský Malín a odtud i obec Český Malín.

V Českém Malíně zašli do každého domu a pod záminkou přezkoumání dokumentů vyhnali všechno obyvatelstvo na ulice, od nejmladšího do nejstaršího, nemocné i zdravé. Kdo nemohl jít, musel být odvezen. Seskupili je a po skupinách pod bodáky odvedli na pole do Ukrajinského Malína. Tam oddělili děti, ženy a starce od mužů a mladíků.

Zatím již v Ukrajinském Malíně začala střelba. Němci stříleli po utíkajících obyvatelích Ukrajinského Malína.

Po seřazení a spočítání obyvatel Českého Malína odvedli je Němci do zahrad mezi domy v Ukrajinském Malíně. Zatím už Němci začali pálit Ukrajinský Malín, také střelba se zesilovala. Němci tvrdili, že prý byli napadeni tlupou „banderovců“.

Ze skupiny mužů oddělili Němci 16 mladých chlapců, kteří potom podle jejich rozkazu hnali z obce pod bodáky uloupený dobytek. Dále oddělili 22 nebo 25 mužů, kteří později jako kočí odvezli pod bodáky naloupený majetek.

Potom Němci zahnali všechny muže a část žen po skupinách do kostela, školy a jiných budov v Ukrajinském Malíně, které polili hořlavinou a podpálili. Ty, kdož se snažili utéci nebo vyskočit z oken, pobili ranami z automatů a jiných zbraní.

Většinu žen s dětmi a starce odvedli Němci po skupinách nazpět do Českého Malína. Cynicky objasňovali ustrašeným ženám, že je za pět minut propustí. Zatím je však nahnali do stodol, stodoly podpálili. Ty, kdož se snažili utéci, postříleli. Dále pokračovali ve svém řádění v Českém Malíně, podpalovali ostatní domy a budovy.

Z násilím sehnání obyvatelstva Českého Malína se zachránili a zůstali na živu jedině ti, kteří 13. července 1943 náhodou nebyli v obci přítomni nebo byli na poli, ti, kteří hnali na rozkaz Němců ulou-

Pozůstatky ohořelých kostí povražděných
v kostele v Ukrajinském Malíně

pený dobytek nebo vezli naloupený majetek. Kromě toho se podařilo uniknout z hořící školy občanu Uhlířovi Václavu Vladimíroviči, z hořících stodol Zajícové Marii Josefově a Činkové Ludmile Václavovně. Byli také upáleni 4 Češi z jiných obcí, kteří osudného dne dleli náhodou v Českém Malíně.

Očití svědci líčí jednotlivé hrůzné scény bestiálního chování Němců. Němci zabíjeli klečící před nimi ženy s dětmi, úpěnlivě prosící o slitování. Před hořící stodolou napíchli na bodáky klečící před nimi děti, prosící o zachování života a hodili je do ohně.

Zavřeli stařenku do chlívků, chlívků podpálili a do chlívků stříleli. V nemocnicích zabíjeli na lůžkách nemocné, kteří nemohli chodit. Do sklepů, kde se schovávali lidé, házeli ruční granáty.

Němci nejenom že obec Český Malín spálili, nýbrž také vyloupili. Sehnali a dali odehnat všechny dobytek. Z prázdných domů před jich zapálením odnesli vše, co se jim líbilo.

Český Malín hořel týden. Oběti hitlerovského zločinu, pokud byly vůbec nalezeny jejich pozůstatky v podobě kostí, popele, zohavených a spálených těl, byly pečlivě sesbírány a pochovány ve společném hrobu na hřbitově v Českém Malíně.

Obec Český Malín byla založena roku 1871 a patřila k nejkulturnějším a nejbohatším českým obcím na Volyni. Z kdysi kvetoucí obce učinili němečtí zločinci za několik hodin liduprázdné ssutiny a spáleniště se smutně trčícími komíny.

Český Malín měl před 13. červencem 1943 444 obyvatel české národnosti, 26 obyvatel polské a jiné národnosti. V obci žilo 14 zajatců-Rusů. Dne 13. července dleli v Malíně 4 Češi, kteří přišli z jiných obcí. Němci povraždili a upálili celkem 374 Čechy, z toho 104 muže, 161 žen, 65 dětí mužského pohlaví do 14 let, 40 holčiček do 14 let, dále 26 Poláků. Mezi upálenými jsou také 4 Češi z jiných obcí. V Ukrajinském Malíně vyvraždili celkem 132 obyvatel.

V Českém Malíně bylo před 13. VII. 1943 celkem 102 domů. Z toho bylo spáleno 68 domů, takže zbylo 34 domů. Bylo 82 stodol, spáleno 61 stodol, zůstalo 21 stodol. Bylo 102 chlévů, spáleno 56 chlévů, zůstalo 46 chlévů. Bylo 60 špýcharů, spáleno 54, zůstalo 6 špýcharů. Byly dva sály. Jeden Němci spálili, jeden zůstal. Bylo 90 jiných malých budov, z toho spáleno 58, zůstalo jich 32. Mnoho budov spálili Němci v Ukrajinském Malíně, v tom kostel a školu.

V Českém Malíně bylo před 13. VII. 1943 512 kusů krav, z toho Němci uloupili 442, zbylo 70 krav.

Bylo 160 koní. Němci uloupili 130 koní, zbylo 30 koní. Bylo 920 vepřů, Němci uloupili 870 vepřů, zbylo 50 vepřů. Bylo 200 ovec, Němci uloupili 170, zbylo 30 ovec. Počet naloupené drůbeže a jiného ukradeného majetku nebyl zjištěn.

Vinníci zločinu nebyli dosud zjištěni a vypátráni. Mezi zločinci byl, jak uvádějí svědci, Kreislandswirtleitnant Vogl Friedrich, dále německý četník Málek a německý voják Martin Levandovský.

Hitlerovští zločinci dne 13. července 1943 v Českém Malíně znovu prokázali, že jejich cílem je vyhubení a fyzické vyhlazení slovanských národů, také národa českého. Po Lidicích a Ležácích v naší dosud ještě okupované vlasti spáchali další hrůzný zločin v obci Český Malín na dočasně obsazené Ukrajině. Díky vítěznému postupu Rudé armády byl tento nový zločin hitlerovců odhalen.

Krev nevinně zabitých a zvířecky upálených českých lidí volá po pomstě. Rudá armáda a s ní společně také čs. vojenské jednotky v SSSR jsou už v Karpatech nebo se jim přibližují. Není již dalek den konečného zúčtování za všechny hitlerovské zločiny. Také zločin malínský bude pomstěn!

S m r t n ě m e c k ý m v e t ř e l c ů m!

Po hlasitém přečtení všichni podepsaní stvrдили, schválili a podepsali:

Skpt. JUDr. **PROCHÁZKA** Jaroslav v.r.

Npor. **MARCELLY** Pavel v.r.

Ppor. MUDr. **HOENIG** Jan v.r.

Ppor. **HERMANN** Hanuš v.r.

ŽROUT Antonín Ivanovič v.r.

POSPÍŠILOVÁ Anna Jaroslavovna v.r.

ZAJÍCOVÁ Marie Josefovna v.r.

ČINKOVÁ Ludmila Václavovna v.r.

KINŠT Václav Václavovič v.r.

MARTINOVSKÝ Josef Aloisovič v.r.

ČINKA Jan Jiří v.r.

Velitel 1. čs. samostatné brigády v SSSR, vyznamenané řádem Suvorova a Bohdana Chmelnického, generál **SVOBODA** Ludvík v. r. kulaté razítko
Jan **ČINKA**, starosta v. r.

VÝPOVĚDI SVĚDKŮ

Zápis sepsaný dne 2. dubna 1944 v obci Český Malín,
okres Ostrožec, oblast Rovno.

CINKA JAN JIRÍ, nar. 1891 v Českém Malíně, sovětské státní příslušnosti, národnosti české, náboženství pravoslavného, hospodář, t. č. starosta obce Český Malín, ženatý, bytem Český Malín č. 28, udává:

„13. července 1943 asi po 6. hodině ranní přišli Němci k obci Malín a začali ji obkličovat. Nejdříve obklíčili Ukrajinský Malín a po té počali obkličovat Český Malín. Německé ozbrojené hlídky vyzývaly české obyvatelstvo, aby opustilo domy a sháněly je na pole nedaleko Ukrajinského Malína. České obyvatelstvo neprchalo, neboť si nebylo vědomo žádné viny. Na poli bylo české obyvatelstvo rozděleno do dvou skupin: na jedné straně stáli ženy, děti a starci, na druhé muži. Němci říkali, že budou provádět kontrolu dokumentů, zda nejsou mezi nimi partyzáni. Pak vyzvali shromážděné muže, aby 22 z nich se přihlásilo jako vozkové a pohůnci. Mezi nimi jsem se přihlásil i já se synem. Němci nás odvedli do Českého Malína, kde jsme zapřáhli vozy a byli donuceni vynášeti z domů majetek, hlavně potraviny, drůbež, prostěradla atd. Kromě toho byl sehnán dohromady všechn dobytek. Němci si brali vše co chtěli. Zatím jiní němečtí vojáci zahnali ženy, děti a starce, od 30 do 50 v každé skupině do stodol v Českém Malíně. Muže zahnali do kostela, školy a obecního úřadu v Ukrajinském Malíně.

Když jsme přijeli s povozy, naloženými nakradeným majetkem, do Ukrajinského Malína, zůstali jsme stát proti kostelu. Tu stálo německé auto, motor pracoval a dva Němci hadicí polévali čímsi obecní úřad i kostel. Pak Němci naházeli do kostela, školy a obecního úřadu, kde byli napěchováni naši lidé, ruční granáty. V okamžiku všechno počalo hořet.

Ssutiny domů v Českém Malíně.

Někteří lidé se snažili uprchnout — ponejvíce ze školy — a vyskakovali z oken, ale byli sráženi ranami z kulometů a automatů. Také jsem viděl, jak hořely stodoly v Českém Malíně, do kterých Němci zahnali ženy, děti a starce. Spatřil jsem, jak ze stodoly vyběhly dvě děti a prosily německé vojáky, aby je nezabíjeli. Vojáci nabodli děti na bodák a hodili je do ohně. Na to si umyli ruce od krve a škopek hodili rovněž do ohně. Jeli jsme dále až do městečka Olyky, kam jsme přijeli v noci a kde jsme odevzdali náklad v zámku. Němci nám řekli, abychom jeli do folvarku, postavili tam koně a ráno si přišli pro dokumenty. My jsme se však rozutekli.

Ze školy se zachránil jen občan Uhlíř Václav Vladimírovič, který je dnes v armádě a jeho pasák — Ukrajinec. Z kostela se nezachránil nikdo. Ze stodol

se zachránila Míla Činková, Marie Zajícová a Ukrajinka Cholodova.

Němci patřili k oddílům SS a na čepicích měli umrlčí lebky. Byli mezi nimi také ruští bělogvardějci a Poláci z kolonií Nerotůvka a jiných okolních obcí. Několik Němců mluvilo lámaně česky.

Po dokonání činu odjeli Němci na autech. Mezi upálenými byli také Ukrajinci. Ukrajinci většinou uprchli hned, jak Němci vnikli do Ukrajinského Malína. V hořících stodolách vybuchovaly granáty. Němci, pravděpodobně, naházeli je tam předem sami, aby měli důkaz o naší „partyzánské činnosti“.

Všechny oběti jsme za několik dní po té pochovávali ve společné mohyle na hřbitově. Svou ženu jsem našel ve stodole Ukrajince Pavla Velikého. Byla spálená a poznal jsem ji podle zbytků ohořelých šatů, které byly mezi zemí a ohořelým tělem. Moje žena, Marie Činková, držela v náručí našeho 8 letého synka Václava, kterého jsem poznal podle přesek u botiček, neboť i on byl spálen.

Po přečtení schváleno a podepsáno:

Jan ČINKA starosta v.r.

Zapsal: škpt. dr. **PROCHAZKA** Jar.

Svědci: Npor. **MARCELLY** Pavel v. r.

Ppor. dr. **HOENIG** Jan v. r.

Ppor. **ŠTÍMA** Michal v. r.

Ppor. **HERMANN** Hanuš v. r.

* * *

KINŠT VÁCLAV VÁCLAVOVIČ, nar. 1887 v obci Český Malín, sovětské státní příslušnosti, národnosti české, náboženství pravoslavného, hospodář, vdovec, bytem Český Malín č. 74, udává:

13. července 1943 k 7 hodině ranní přišli k nám dva Němci, jeden důstojník a jeden voják. Řekli, abychom všichni vyšli asi na půl hodiny na ulici. Tam nás Němci shromáždili do větší skupiny a odvedli na náves, kde už bylo mnoho lidí. Pak nás všechny

Ssutiny domů v Českém Malíně.

odvedli na pole do Ukrajinského Malína. Tam nás rozdělili, na jednu stranu postavili ženy a děti, muže na druhou stranu. Seřadili nás do trojstupu a spočítali. Potom oddělili ženy bez dokumentů a ženy s dokumenty a odvedli nás na jiné místo. Tam si zavolali Ukrajince Repetache a našeho českého učitele Cimala, který uměl německy. Mne a ještě několik jiných si vybrali, abychom šli hnát dobytek a zapřáhat koně. V Českém Malíně si Němci vzali co je napadlo a naložili na vozy. Na vůz u kterého jsem stál, byla naložena mouka, sádlo a jiné potraviny.

Mezi tím jednu skupinu žen, ve které byla i moje žena Marie, odvedli Němci do stodoly Dobrého Josefa. Jakmile tam vešly poslední ženy, podpálili Němci stodolu a začali střílet. Slyšel jsem, jak tři ženy úpěnlivě volaly „Ježíš Maria“, na to zaštěkaly zbraně, stodola vzplanula a křik utichl. Němci pak dále pálili dům za domem, stodolu za stodolou, při čemž bylo slyšet výbuchy granátů a střelbu.

Když byli Němci hotovi s vypálením Českého Malína, hnali nás přes Ukrajinský Malín, kde řádila jiná skupina Němců. Viděl jsem, jak naši lidé vyskakovali z oken školy a Němci po nich stříleli. O chvíli později celá škola náhle vzplála jediným plamenem. Bylo v ní mnoho našich lidí. Vyskočil a zůstal živ jedině Václav Uhlíř, který měl 4 rány v noze. Když jsme přijeli ke kostelu, viděl jsem, jak tam Němci právě vstřčili dva lidi, a v tom také celý kostel vzplanul. Němci stáli okolo a stříleli doň. Jeli jsme dále do vesnice Oujezda, před kterou stálo asi 50 aut a 50 motocyklů, na které Němci nasedli po vypálení jmenovaných obcí. V jednom autě sedělo 32, a na každém motocyklu 3 Němci. Nás zahnali do zámku v městečku Olyka, kde jsme všechno nechali a odkud jsme v noci uprchli. Útěk nám umožnil odjezd kolony německých traktorů.

Z mých příbuzných byl upálen můj syn Josef (20 letý) a žena Marie, bratr Vladimír, jeho žena,

bratrův syn Josef (16 letý) a dceruška Mařenka (9 letá).

Ze stodoly Josefa Dobrého jsem slyšel pláč a křik Emilie Stuchlé, která měla jedno dítě u prsou a za ruku držela šestiletého chlapečka. Mezi oběťmi byly také těhotné ženy, na příklad Marie Frančíková.

Jedním z vedoucích Němců byl náčelník Gestapa, který někdy projížděl vesnicí z Dubna nebo z Ostrožce. Několik Němců mluvilo špatně česky. Ten, který mne doprovázel, mi říkal, že studoval v Praze. Mezi Němci byl patrně také jeden Polák, bývalý velitel polské policie v Buškieviči, který se jmenoval nějak jako Paczkowski.

Mimo malínských byli v naší vesnici upáleni také obyvatelé jiných vesnic, na př. obce Noviny, Redachovka a j. V Malíně byla nemocnice, kde Němci několik nemocných, kteří nemohli utéci, zastřelili, ostatní zahnali do stodol a tam je také upálili. Nemocní, kteří mohli chodit, schovali se ve sklepě, ale i tam hodili Němci ruční granát a několik osob ranili. Němci také zabili šeflékafe nemocnice dra Otto Grosse a jeho ženu Sofii a děti.

Po hlasitém přečtení schváleno a podepsáno:

KINŠT Václav Václavovič, v. r.

Zapsal: škpt. dr. PROCHAZKA

* * *

POSPÍŠILOVÁ ANNA JAROSLAVOVNA nar. 1910 v Českém Malíně, sovětské státní příslušnosti, národnosti české, náboženství pravoslavného, zaměstnaná v hospodářství, vdaná, bytem v Českém Malíně, udává:

13. července 1943 jsem asi v 6 hodin ráno odešla na pole se svou dceruškou Ninou a viděla jsem, jak němečtí vojáci obkličují vesnici. Běžela jsem domů a řekla jsem muži, aby, kdyby se něco stalo, utekl a vrátila jsem se k dcerušce. Když jsem vycházela z vesnice, Němci už po mně stříleli, ale unikla jsem

Skupina českých žen a dětí, které unikly smrti.

jim. Na poli jsem zůstala až do poledne a pak jsem se schovala u známého Čecha na samotě. Viděla jsem a slyšela, že Němci v obci střílejí a vypalují stavení. Můj muž Václav Pospíšil a můj sedmiletý syn Vladimír byli Němci upáleni. Jejich mrtvoly jsem nenašla.

Po hlasitém přečtení schváleno a podepsáno:
Anna POSPÍŠILOVA, v. r.

Zapsal: škpt. dr. **PROCHAZKA**

* * *

ZAJICOVA MARIE JOSEFOVNA, nar. 1914 v Českém Malíně, sovětské státní příslušnosti, národnosti české, náboženství pravoslavného, zaměstnaná v hospodářství, vdova, bytem v Českém Malíně udává:
 13. července 1943 asi v 7 hodin ráno přijeli do ves-

nice Němci, sehnali nás na náves a odvedli do Ukrajinského Malína, kde oddělili ženy od mužů. Nás, ženy, zahnali na jiné místo, nad kterým zakroužilo německé letadlo, které dávalo jakési znamení. Potom nás, všechny i s dětmi Němci odvlékli do Českého Malína. Rozdělili nás na dvě skupiny, jednu zahnali do stodoly Josefa Dobrého a druhou do velké kůlny téhož hospodářství. Při tom jsme já a jedna Ukrajinka skočily za žací stroje, které stály u stodoly a tam se schovaly. Když poslední ženy vcházely do stodoly, Němci počali proti vratům pálit z kulometů. Pak naházeli kolem stodoly slámu a podpálili ji. Po požáru ještě zjišťovali, zda jsou všechny ženy mrtvé, a ty, které se ještě hýbaly, dobíjeli. Jedna žena se vzpřímila a řekla: „Zabte mne, ať se netrápím!“ Němci ji zastřelili. Já s Ukrajinkou jsme utekly přesto, že po nás stříleli. Schovala jsem se v dýmu hořící stodoly, kde jsem proseděla do rána.

Mého muže, Václava Zajíce a dcerušku Mařenku (10letou), Němci upálili v Ukrajinském Malíně. Jejich mrtvoly jsem nenašla.

Viděla jsem, jak Luba Kubíčková se svými dvěma dětmi, Venouškem a Mirečkem, klečela na kolenou před Němci u kůlny a prosila, aby jim darovali život. Němci však všechny zastřelili.

Kůlnu, ve které byly ženy a děti, Němci také podpálili. U kůlny byl sklep, kam se některé schovaly, ale udusily se v dýmu.

Když nás přivedli ke stodole, stálo tam asi 40 německých vojáků, mezi nimiž jsem poznala důstojníka, který k nám dojížděl do mlýna. Byl to podle udání pana Martinovského — Kreislandwirt, leitenant Vogel Fridrich z města Ostrožec.

Po hlasitém přečtení schváleno a podepsáno:

Marie ZAJICOVA, v. r.

Zapsal: škpt. dr. **PROCHAZKA**

* * *

ČINKOVÁ Ludmila Václavovna, nar. 1927 v Českém Malíně, sovětské státní příslušnosti, národnosti české, náboženství pravoslavného, pracující v hospodářství, bytem v Českém Malíně, udává:

13. července 1943 brzo ráno jsem hnala se dvěma děvčaty krávy na pastvu. Spatřily jsme, že jde nějaké vojsko a vrátily se do vesnice. Němci mne chytili na ulici a připojili ke skupině obyvatel z druhé ulice. Pak nás zahnali do Ukrajinského Malína, kde jsme seděli venku na poli. Asi v jednu hodinu se ptali po dokumentech a na naši národnost. Pak z nás utvořili několik skupin a hnali nás do Českého Malína. Muže hnali ve skupinách do Ukrajinského Malína. V Českém Malíně nás Němci obstoupili a namířili proti nám zbraně. Ženy začaly křičet a naříkat a ptaly se jich, co s nimi chtějí dělat. Ti jim říkali, že asi za 5 minut půjdeme domů. V tom okamžiku jsem skočila za hranici dříví a přes zahradu jsem utekla. V té době již Němci zahnali ostatní ženy a děti do stodoly a kůlny Josefa Dobrého a začali střílet. Bylo slyšet hrozný křik. Pak zapálili kůlny, stodoly i domky. Proseděla jsem na zahradě celou noc až do rána, neboť jsem nevěděla, že Němci večer odešli. Jeden z nich mluvil špatně česky, někteří také rusky a polsky.

Němci upálili moje rodiče, otce Václava Činka, matku Annu, sestru Valentinu (26 letou) se dvěma dětmi, taktéž jejího muže Místka, druhou sestru Žeňu (19 letou). Mrtvoly jsem nenašla. Otec podle vyprávění byl upálen ve stodole.

Po hlasitém přečtení schváleno a podepsáno:

ČINKOVÁ LUDMILA, v. r.

Zapsal: škpt. d.: **PROCHAZKA**

* * *

MARTINOVSKÝ JOSEF ALOIS nar. 1903 v Chrynkách, okr. Dubno, sovětské státní příslušnosti, národnosti české, náboženství pravoslavného, účetní, toho času vojín 1. čs. samostatné brigády v SSSR

Ssutiny domů v Českém Malíně.

od 28. III. 1944, dříve bytem v Českém Malíně, udává:

13. července 1943 v 7 hodin ráno přišli Němci do Českého Malína, zašli do všech domů a vyhnali obyvatelstvo na ulici. Sehnali nás do skupin a odvedli do Ukrajinského Malína. Na dotazy, proč to dělají, odpověděli, že nás vedou k svému veliteli, a že po prozkoumání dokumentů budeme propuštěni. Vyhnali všechny obyvatele od nejmenších až po nejstarší, nemocné i zdravé. Kdo nemohl jít musel být odvezen. Po příchodu do Ukrajinského Malína nás na jednom poli rozdělili, zvlášť ženy, děti a starce a zvlášť muže a mladíky. Seřadili nás a nechali tak asi 2 hodiny stát bez jakéhokoliv výsledku a vysvětlení. Tu v Ukrajinském Malíně počala střelba. Němci stříleli po prchajícím obyvatelstvu. Když nás všechny spočítali, tázali se jen na úplný počet obyvatel a proč několik chybí. Ti byli v Lucku. Na to dal velitel rozkaz vojákově, aby vyplnil v připraveném natištěném formuláři rubriky. Co mu diktoval, jsem neslyšel. Někteří zaslechli, že nás nazývali „Zivillgefangene“. Po napsání dokumentu odehnali muže dále do Ukrajinského Malína, do zahrady mezi domy. Začali zkoumat dokumenty a rozdělávali nás na skupiny podle národností. Současně začali pálit Ukrajinský Malín, střelba se stupňovala a doléhala také směrem od Českého Malína.

Stáli jsme na zahradě, oddělení od žen, opět asi dvě hodiny. Tu k nám přišel jakýsi Němec, podle všeho Kreislandwirt, mně neznámý, a vybral si 16 mladých chlapců, mezi nimi mého syna Aloise. Měli hnát dobytek. Zároveň si vybral asi 25 mužů, aby dělali kočí. Přihlásil jsem se sám, ježto jsem myslel, že pojedou se synem. Němci nám odebrali všechny dokumenty, seřadili nás, a hnali i se skupinou chlapců nazpět do Českého Malína. Řekli nám, že když někdo uteče, bude zastřeleno 50 žen a 50 dětí. V Českém Malíně nás Němci donutili, abychom vyháněli dobytek a nakládali majetek z opuštěných domů. Hnali jsme

Několik mužů, kteří unikli smrti. Uprostřed o berlích Václav Uhlíř, který byl poraněn čtyřmi střelnými ranami.

pak asi 100 kusů dobytka přes Ukrajinský Malín. Potkali jsme skupinu našich žen a dětí, která se vracela, doprovázena Němci do Českého Malína. Němci jim řekli, že se vracejí pro dokumenty, ale jak se později ukázalo, zahnali všechny do stodol Josefa Dobrého a tam je upálili.

Když jsme hnali dobytek přes Ukrajinský Malín, viděl jsem naposledy svou ženu Marii a 14 letou dceru Alici. Stály na zahradě ve skupině druhých žen a děvčat. Chtěl jsem s nimi promluvit a rozloučit se, ale Němec napřáhl na mne pušku a odstrčil mne. V té době Ukrajinský Malín již hořel a dobytek se nám rozbíhal. Němci ještě všude střežili naše lidi, kteří stáli ve skupinách, rozdělení na muže a ženy. Jakmile jsme vyhnali dobytek za vesnici Ukrajinský Malín, Němci zahnali naše muže do kostela a jiných budov,

do chlívů a stodol. Tam je pobili a upálili. Ženy, které zůstaly v Ukrajinském Malíně, byly rovněž všechny upáleny. Ostatní ženy zahynuly v Českém Malíně. Němci nám nařídili hnát dobytek do Olyky. Šli jsme asi 6 km a když již se stmívalo, uvázali jsme dobytek v zahradě jednoho Ukrajince, a rozhodli se, že přenocujeme. O půlnoci jsme se však vrátili do Malína. Už ve vesnici Oujezdce nám řekli Ukrajinci, že Němci v Malíně povraždili všechno obyvatelstvo. Nechtěli jsme tomu věřit, ale když jsme přišli do Ukrajinského Malína, objevil se před námi hrůzný obraz upálených a povražděných lidí. Malín hořel ještě asi týden. Pro zápach hořících lidských těl nebylo možno ani dýchat. Doufali jsme, že snad některé ženy Němci odvezli, ale ukázalo se, že odvezli jen jednu ukrajinskou rodinu, která se prokázala dokumenty jako „Volksdeutsche“. Za měsíc po masakru přinesl mi Ukrajinec Voroběj z Malína snubní prsten mé ženy, který našel na spáleništi své stodoly v Ukrajinském Malíně. Také na jiných místech hromadného vraždění našli naši lidé různé věci po upálených, jako prsteny a pod.

Asi 14 dní po masakru Němci povolali starosty z našeho okresu, mezi nimi i Josefa Dusa z Českých Knerut, do městečka Mlynova. Na Dusův smělý dotaz, jak je to možné, že povraždili tolik lidí, odpověděli vyhýbavě, že prý tam byla nalezena zbraň, že tam bylo po Němcích stříleno a pod.

Němci přijeli už 12. července 1943 asi na 30 až 40 autech, která nechali 5 km od Malína. Odhaduje se, že jich bylo půldruhého tisíce. Mezi nimi byli vojáci, kteří mluvili dobře polsky. Jeden mluvil česky, ale byl v černém oděvu ukrajinského policisty. Někteří z nich mluvili také rusky. Jiní byli Poláci, v civilním oděvu, ale se zbraněmi. Německá výprava přijela z městečka Olyky, kde byla ubytována v zámku. Na automobilech byly vyobrazeni běžící jeleni, někteří Němci měli odznaky „SS“. Později jsme se dozvěděli,

že 10 aut bylo z Lucku s tamními vojáky a četníky. U mých příbuzných v Lucku (rodina Kyselových) býval jeden Němec, četník, jmenoval se Malek, který v rozhovoru prozradil, že byl účastníkem masakru v Malíně. Jiný německý voják Martin Levandowski, přiznal se u mých příbuzných Petříčků v Lipovci, že se také účastnil vraždění v Malíně.

Vynášení majetku a jeho loupení se zúčastnili někteří Poláci z ochranné policie (Schutzpolizei) z Olyky. Byli to: Jan Zkořepa, Wladislav nebo Antonín Cmilowski, Josef Sosnowski, všichni z obce Naratovky, v Ostrožeckém rayoně.

Němci přišli asi v 7 hodin ráno místního času (t. j. 9 hodin moskevského) a odešli v 18 neb 19 hodin večer. Upalování našich lidí začalo od 15 nebo 16 hodiny odpolední. Pohřeb obětí trval týden. Jejich pozůstatky byly pochovány ve společném hrobě na hřbitově.

Po hlasitém přečtení schváleno a podepsáno:

J. MARTINOVSKÝ v. r.

Zapsal škpt. dr. PROCHAZKA v. r.

Svědci a členové komise: Npor. MARCELLY Pavel v. r.

ppor. HOENIG v. r.

ppor. ŠTÍMA Michal v. r.

ppor. Hermann HANUŠ v. r.

* * *

ŽROUT ANTONÍN IVANOVICH nar. 1914 v Českém Malíně, sovětské státní příslušnosti, národnosti české, náboženství pravoslavného, obchodník, ženat, bytem v Českém Malíně udává:

13. července 1943, asi v 7 hodin ráno přišli Němci do naší obce a vyhnali všechny obyvatele na ulici. Odvedli nás všechny na pole v blízkosti Ukrajinského Malína. Tam mne Němci pustili, pravděpodobně jako invalidu, neboť nemám levou nohu. Moje žena Tonička a chlapeček Jaroušek, starý 1 rok 2

měsíce, zůstali tam. Němci nedovolili, abych se s nimi rozloučil. Domníval jsem se, že budou odvedeni na práci a vrátil jsem se domů. Tu začala střelba v Ukrajinském Malíně.

Když jsem přišel domů, moje matka rychle ukryvala věci. Občas bylo slyšet střelbu. Němci začali pálit domy. Vyšel jsem ven, viděl oheň a slyšel křik žen a dětí.

Němci se přiblížili také k nám. Já s matkou jsme se schovali v máku za stodolou. Ona se pak vrátila k domku, aby vyhnala dobytek. Němci ji zahlédli a zadrželi, pak ji zavřeli do chlívků a tam ji upálili. Při tom do chlívků stříleli.

Dále jsem viděl, že dvě moje sousedky Krámská Růžena a Mendlíková Julie si klekly před Němce a prosily je, aby je nechali na živu. Němci do nich kopali a křičeli „banditi“. Pak je strčili do stodoly a stodolu zapálili.

Z mých příbuzných Němci upálili moji ženu TONIČKU, chlapečka Jarouška, dále moji matku ANASTASII a otce Ivana ŽROUTA. Ten byl upálen v kostele v Ukrajinském Malíně. Žena s děckem byla upálena v stodole Josefa Dobrého.

Mezi Němci někteří mluvili rusky a polsky. Mnozí z nich měli na čepici umrlčí znaky. Byli mezi nimi také Ukrajinci, oblečení v černé uniformy „Schutzmannů“.

Po hlasitém přečtení schváleno a podepsáno:

Antonín ŽROUT v. r.

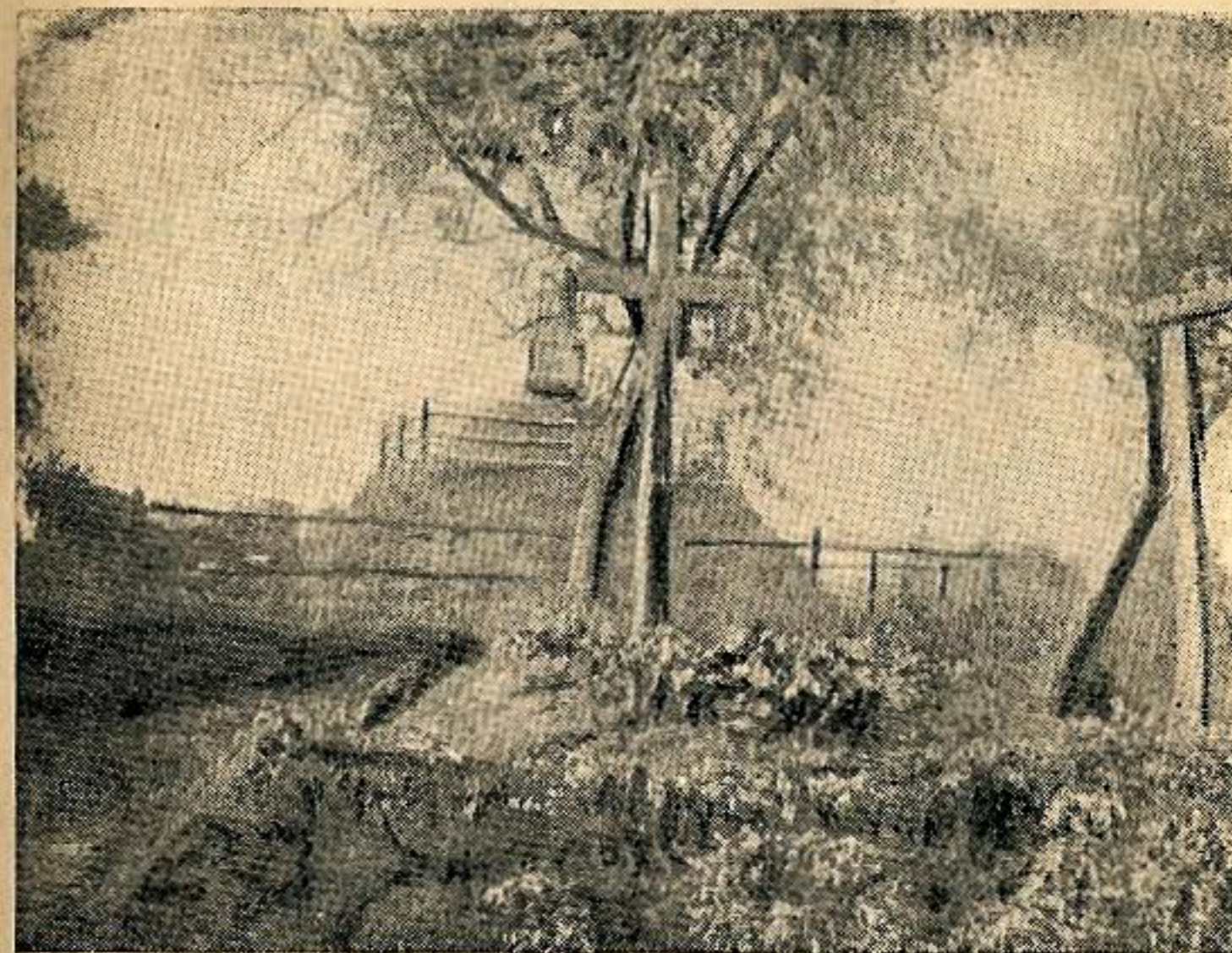
Zapsal škt. dr. PROCHAZKA

Členové komise: npor. MARCELLY Pavel, v. r.

ppor. dr. HOENIG v. r.

ppor. ŠTIMA Michal v. r.

ppor. Hermann HANUŠ v. r.

Společný hrob obětí hitlerovského zločinu v Českém Malíně

* * *

Německý zločin v Českém Malíně nebude nikdy zapomenut, tak jako nebude nikdy zapomenuto na Lidice a Ležáky, na tisíce českých lidí, popravených německými katy, na desetitisíce jiných, umučených v koncentračních táborech. Přejde čas, kdy zástupy poutníků budou putovati k těmto třem svatým nám místům, aby se tu v tichém pohnutí poklonily světlé památce mučedníků. Přejde čas, kdy i Lidice a Ležáky vstanou z popele, jako dnes vstává již Český Malín, a opět zde zazní česká řeč, vytryskne veselá česká píseň. Leč dnes třeba říci: nechceme býti již mučedníky! Chceme býti mstiteli a bojovníky!

Záhy již potáhne Rudá armáda naší zemí a s ní i naše československá jednotka. Náš lid ji bude vítati

povstáním v německém týle. To bude hodina kýžené svobody, hodina odplaty, čekaná tak dlouho a s tak palčivou trýzní! Nechť v tuto chvíli znovu ožijí jména: **Lidice-Ležáky-Ceský Malín**. A nechť tato jména znovu promluví — nechť promluví pro ten nejtvrdší rozsudek za všechny zločiny, spáchané na našem lidu! —

94742

